

Yksinoikeuden myöntäminen Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteeseen, kohde KK1, linjat 1, 3 ja 40

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 17.08.2023 § 31
4671/08.01.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Kim Venesjärvi
puh. 044 718 5038
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys Esitän, että Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta myöntää EU:n palvelusopimusasetuksen mukaisen yksinoikeuden Sansia Oy:n tarjouskilpailustaan 22.5.2023 tekemän päätöksen mukaisesti Kuopion Tila-Auto Oy:lle kaupunkiliikenteen linjojen 1, 3 ja 40 bruttoliiikennesopimuksen mukaiselle liikenteelle ja liikenteeseen sopimusaikana tehtäville muutoksille.

Selostus Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 26.4.2018 (§ 28), että avoimet joukkoliikennepalvelut järjestetään Kuopio-Siilinjärvi – alueella soveltamalla EU:n palvelusopimusasetusta (PSA). Päätöksellä turvataan markkinaehtoisesti syntyviä palveluja monilukuisemmat, luotettavammat ja laadukkaammat palvelut sekä markkinaehtoisia hintoja edullisemmat asiakashinnat alueella.

PSA:ssa vahvistetaan ehdot, joiden mukaan toimivaltainen viranomainen voi turvata välttämättömät henkilöliikennepalvelut, jotka eivät voi toimia markkinaehtoisesti. Yhtenä menetelmänä on yksinoikeuden myöntäminen julkisen liikenteen harjoittajalle. Asetuksen mukaan markkinaehtoinen liikenne ei saa aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaisesti järjestetyille liikenteelle.

Ennen heinäkuuta 2018 viranomaisella oli mahdollisuus puuttua liikennemarkkinoihin joukkoliikennelain mukaisella reittiliikennelupamenettelyllä, joka katsottiin osaksi PSA -liikenteen yksinoikeuksien myöntämisprosessia. Markkinaehtoisen liikenteen lupahakemus oli mahdollista hylätä sillä pe-rusteella, että haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaiselle liikenteelle. Viranomainen siis pyrki arvioimaan ennen tietyn liikennepalvelun olemassaoloa sen mahdollisia vaikutuksia viranomaisen hankkimalle liikenteelle.

Heinäkuun alussa 2018 liikennepalvelulain astuessa voimaan reittiliikenneluvat poistuivat käytöstä. Lain mukaan markkinaehtoisen liikenteen harjoittamiseen tarvitaan nyt henkilöliikennelupa, mutta liikenteen aloittaminen edellyttää enää vain ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle 60 päivää ennen liikenteen aloittamista.

Liikennepalvelulain mukaan toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tehdä PSA:n mukaisen päätöksen yksinoikeudesta suojellakseen järjestämänsä liikennettä kilpailevalta liikenteeltä. Yksinoikeuspäätöksellä annetaan erikseen

valittavalle julkisen liikenteen harjoittajalle mahdollisuus harjoittaa julkista henkilöliikennettä tietyllä reitillä, tietyssä verkossa tai tietyllä alueella ja suljetaan pois muut mahdolliset liikenteenharjoittajat, jotta sopimuksen mukaisen liikenteen hoitaminen liikennöintisopimuksen ja siinä määritellyn korvaustason mukaisesti on mahdollista. Tavoitteena on turvata viranomaiselle palvelusta syntyvien kustannusten säilyminen suunnitellulla tasolla.

Mahdollisen muun liikennetarjonnan aiheuttamaan jatkuvaan ja vakavaan haittaan voi puuttua myöhemmin vain, jos yksinoikeuspäätös on tehty. Liikennepalvelulaki siirsi siis kilpailevan toiminnan rajoittamisen jälkikäteisvalvonnan varaan. Muiden liikennöitsijöiden poissulkemisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Hallintolain 62 §:n mukaan viranomaisen on annettava päätös yksinoikeuden antamisesta tiedoksi julkisella kuulutuksella verkkosivullaan.

Sansia Oy kilpailutti kuluvan vuoden alussa Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteessä pienkalustolinjan vuorot, joihin kuuluvat linjat 1 ja 3 sekä uutena linjan 40. Sansia Oy:n tekemän kokonaistaloudellisuuden perustuvan päätöksen mukaan em. linjojen liikenteenharjoittajaksi valittiin Kuopion Tila-Auto Oy. Päätöksestä ei valitettu.

Linjoilla on yhteisiä reittiosuuksia viranomaisen toisten sopimusliikenteiden kanssa mm. Siilinjärven keskustassa. Nämä ovat olleet valitun liikenteenharjoittajan tiedossa liikennettä hankittaessa, joten yksinoikeus ei niitä kiellä.

Yksinoikeus kattaa linjojen liikennöinnin liikennöintisopimuksen mukaisesti viiden vuoden ajan alkaen 3.6.2024 sekä mahdolliset kolme optiovuotta toimivaltaisen viranomaisen vahvistamalla reiteillä ja aikatauluilla mukaan lukien liikenteisiin sopimusaikana sopimuksia ja hankintalainsäädäntöä noudattaen tehtävät muutokset.

Toimivaltaisen viranomaisen järjestämän liikenteen reitit ja aikataulut ovat internetsivulla <https://vilkku.kuopio.fi/aikataulut-reitit>

Vaikutusten arviointi

Päätös on ympäristö- ja yritysvaikutuksiltaan positiivinen, koska sillä turvataan palvelujen pitkäjänteinen säilyminen.

Liitteet

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa, yksinoikeus kohde KK1, Kuopion Tila-Auto